24E—EDUC

2024

EDUCATION

Full Marks : 100
Pass Marks : 30

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

ALLOTMENT OF MARKS

Q. No. **1** carries *1* mark each	:	1×12 = 12
Q. No. **2** carries *2* marks each	:	2×12 = 24
Q. No. **3** carries *4* marks each	:	4×10 = 40
Q. No. **4** carries *6* marks each	:	6×4 = 24
		Total = 100

1. Give short answer as directed (any *twelve*) : 1×12=12

নির্দেশানুসৰি চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো **বাৰটা**) :

নির্দেশানুযায়ী সংক্ষেপে উত্তর দাও (যে কোনো **বারোটি**) :

सुंद' फिननाय लिर (जायखिजाया **मोनजिनै**) :

- Fill in the blanks :
- খালী ঠাই পূৰ কৰা :
- শূন্যস্থান পূরণ করো :
- लांदां जायगा आबुं खालाम :

(a) The Latin word 'Duco' means ____.

লেটিন ভাষাৰ 'Duco' শব্দৰ অর্থ হৈছে ____ ।

ল্যাটিন ভাষার 'Duco' শব্দটির অর্থ হল ____ ।

लेटिन रावनि 'Duco' सोदोबनि ओंथिया जादों ____ ।

(b) John Dewey considered education as a 'tri-polar' process and these three poles are student, teacher and ____.

জন ডিউইৰে শিক্ষাক 'ত্রি-পক্ষীয়' পদ্ধতি হিচাপে অভিহিত কৰিছে আৰু এই তিনিটা পক্ষই শিক্ষাৰ্থী, শিক্ষক আৰু ____ক সামৰি লয় ।

জন ডিউই শিক্ষাকে 'ত্রি-পক্ষীয়' পদ্ধতি হিসেবে অভিহিত করেছেন এবং এই তিনটি পক্ষ হল শিক্ষার্থী, শিক্ষক এবং ____ ।

जन डिउइया सोलोंथाइखौ 'मोनथाम मिरु' गोनां लामा हिसाबै गनायथिदों आरो बे मोनथाम मिरुवा फरायसा, फोरोंगिरि आरो ____ ।

(c) The chief advocator of individual aim of education was _____.

শিক্ষাৰ ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক লক্ষ্যৰ মুখ্য পৃষ্ঠপোষক আছিল _____ ।

শিক্ষার ব্যক্তিকেন্দ্রিক লক্ষের মুখ্য পৃষ্ঠপোষক ছিলেন _____ ।

सोलोंथाइनि गावारि थांखिनि गाहाइ _____।

(d) Hero-worshipping is the characteristic of _____ period.

বীৰপূজা হৈছে _____ কালৰ বৈশিষ্ট্য ।

বীরপূজা হল _____ কালের বৈশিষ্ট্য ।

जोहोलाव सिबिनाया जादों _____ समनि आखुथाइ।

(e) Animism is an important characteristic of _____ period.

সৰ্বপ্ৰাণবাদিতা হৈছে _____ কালৰ এটা উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য ।

সর্বপ্রাণবাদিতা হল _____ কালের একটি উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য ।

जुनादआरिया जादों _____ समनि मोनसे मख'जाथाव आखुथाइ।

(f) Computer was first invented by _____ between 1791 to 1871.

১৭৯১ৰ পৰা ১৮৭১ চনৰ ভিতৰত _____ য়ে পোনপ্ৰথম কম্পিউটাৰ আৱিষ্কাৰ কৰিছিল ।

১৭৯১ থেকে ১৮৭১ সালের মধ্যে _____ সর্বপ্রথম কম্পিউটার আবিষ্কার করেছিলেন ।

1791–1871 मायथाइनि गेजेराव _____ आ गिबियै कम्पिउटारखौ संदानना दिहुनदोंमोन।

(g) The English word 'psychology' is derived from _____ language.

ইংৰাজীৰ 'psychology' শব্দটো _____ ভাষাৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে।

ইংরাজি 'psychology' শব্দটি _____ ভাষা থেকে উৎপন্ন হয়েছে।

इंराजीनि 'psychology' सोदोबा _____ रावनिफ्राय सोमजिदों।

(h) The English word 'emotion' is derived from the Latin word _____.

আৱেগৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ 'emotion' শব্দটো লেটিন ভাষাৰ _____ শব্দৰ পৰা আহিছে।

আবেগ-এর ইংরাজি প্রতিশব্দ 'emotion' শব্দটি ল্যাটিন ভাষার _____ শব্দ থেকে এসেছে।

इंराजी 'emotion' सोदोबा लेटिन रावनि _____ सोदोबनिफ्राय फैदों।

- Answer in *1* word or sentence :
- এটা শব্দ বা বাক্যত উত্তৰ দিয়া :
- একটি শব্দ বা বাক্যে উত্তর দাও :
- मोनसे सोदोब एबा बाथ्रायाव फिननाय हो :

(i) "Education is the natural, harmonious and progressive development of man's innate powers." Who said this statement?

"মানুহৰ অন্তৰ্নিহিত শক্তিৰ স্বাভাৱিক সু-সামঞ্জস্য আৰু প্ৰগতিশীল বিকাশেই হ'ল শিক্ষা।" এই উক্তিটো কাৰ?

"মানুষের অন্তর্নিহিত শক্তির স্বাভাবিক সু-সামঞ্জস্য এবং প্রগতিশীল বিকাশই হল শিক্ষা।" এই উক্তিটি কার?

"मानसिनि फैफानाय सोलोखौ मिथिंगायारि, खौसे आरो ओंथि गोनां जौगाहोनायानो जादों सोलोंथाइ।" बे बुंथिया सोरनि?

(j) "Destiny of the nation is being shaped in her classroom." Which Education Commission remarked this statement?

"এটা জাতি বা এখন দেশৰ ভাগ্য বিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণীকোঠাসমূহত গঢ় লয়।" কোনখন শিক্ষা আয়োগে এই মন্তব্য দিছিল?

"একটি জাতি বা একটি দেশের ভাগ্য বিদ্যালয়ের শ্রেণিকোঠাগুলিতে গড়ে ওঠে।" কোন্ শিক্ষা আয়োগ এই মন্তব্য প্রদান করেছিল?

"मोनसे हारि एबा गंसे हादरनि इयुना फरायसालिनि थाखो खथायाव साजाय जायो।" माबे सोलोंथाइ आयग (Commission)आ बे बुंथिखौ होदोंमोन?

(k) What is the full form of CD-ROM?

CD-ROMৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি?

CD-ROM-এর সম্পূর্ণ রূপটি কী?

CD-ROM आबुं महरा मा?

(l) In which year was the University Grants Commission established?

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগ কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল?

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগ কোন্ সালে গঠন করা হয়েছিল?

मुलुगसोलोंसालि अनसुंथाइ आयग (University Grant Commission)खौ माबे मायथाइयाव गायसननाय जादोंमोन?

(m) Write the full form of NCERT.

NCERT ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

NCERT-র সম্পূর্ণ রূপটি লেখো।

NCERT नि आबुं महरखौ लिर।

(n) Who first developed the sociometric method?

কোনে পোনপ্ৰথম সমাজমিতিক পদ্ধতিটোৰ বিকাশ ঘটাইছিল ?

কে সর্বপ্রথম সমাজমিতিক পদ্ধতিটির বিকাশ ঘটিয়েছিলেন ?

सोर गिबिसिन समाज बिजिरसं आदबनि जौगानाय जाहोदोंमोन?

(o) What is illusion?

ভ্ৰান্ত প্ৰত্যক্ষ কাক বোলে ?

ভ্রান্ত প্রত্যক্ষ কাকে বলে ?

सायामाया माखौ बुङो?

2. Answer any *twelve* of the following questions : 2×12=24

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো বাৰটাৰ উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির যে কোনো বারোটির উত্তর দাও :

गाहायनि सोंलुफोरनि जायखिजाया **मोनजिनै** फिननाय लिर :

(a) What do you mean by formal education?

আনুষ্ঠানিক শিক্ষা বুলিলে তুমি কি বুজা ?

আনুষ্ঠানিক শিক্ষা বলতে তুমি কী বোঝ ?

खान्थि लेखा सोलोंथाइ बुङोब्ला नों मा बुजियो?

(b) "Education is a life-long process." Explain.

"শিক্ষা হৈছে এক জীৱনজোৰা প্ৰক্ৰিয়া।" ব্যাখ্যা কৰা।

"শিক্ষা হলো একটি জীবনব্যাপী প্রক্রিয়া।" ব্যাখ্যা করো।

"सोलोंथाइया जादों मोनसे जिउ जोबजासे मावनेम।" बेखेव।

(c) What is infancy?

শৈশৱকাল কাক বোলে ?

শৈশবকাল কাকে বলে ?

खुदिया सम माखौ बुङो?

(d) Write two differences between growth and development.

বৃদ্ধি আৰু বিকাশৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

বৃদ্ধি এবং বিকাশের মধ্যে দুটি পার্থক্য লেখো।

देरनाय आरो जौगानायनि गेजेराव थानाय मोननै फाराग लिर।

(e) Write two important conditions of a science laboratory established in school.

এখন বিদ্যালয়ত স্থাপন কৰা এটা বিজ্ঞান পৰীক্ষাগাৰৰ প্ৰয়োজনীয় দুটা চৰ্ত লিখা।

একটি বিদ্যালয়ে স্থাপন করা একটি বিজ্ঞান পরীক্ষাগারের দুটি প্রয়োজনীয় শর্ত লেখো।

गंसे फरायसालियाव गायसननाय गंसे बिगियान आनजादसालिनि गोनां जानाय मोननै रादाइ लिर।

(f) Write two characteristics of computer.

কম্পিউটাৰৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

কম্পিউটারের দুটি বৈশিষ্ট্য লেখো।

कम्पिउटारनि मोननै आखुथाइ लिर।

(g) What is experience curriculum?

অভিজ্ঞতাভিত্তিক পাঠ্যক্রম কাক বোলে?

অভিজ্ঞতাভিত্তিক পাঠ্যক্রম কাকে বলে?

रोंगौथि बिथायारि फराफारि माखौ बुङो?

(h) Write two functions of District Institute of Education and Training (DIET).

জিলা শৈক্ষিক আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান (DIET)ৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

জেলা শৈক্ষিক এবং প্রশিক্ষণ প্রতিষ্ঠান (DIET)-এর দুটি কাজ লেখো।

सोलोंथाइ आरो फोरोंथाइनि जिलायारि फसंथान (DIET)नि मोननै खामानि लिर।

(i) What is educational psychology?

শিক্ষা-মনোবিজ্ঞান কাক বোলে?

শিক্ষা-মনোবিজ্ঞান কাকে বলে?

सोलोंथाइयारि गोसो बिगियान माखौ बुङो?

(j) Write two merits of experimental method.

পৰীক্ষণ পদ্ধতিৰ দুটা সুবিধা লিখা।

পরীক্ষণ পদ্ধতির দুটি সুবিধা লেখো।

आनजादारि आदबनि मोननै मुलाम्फा लिर।

(k) Write two differences between Psychology and Educational Psychology.

মনোবিজ্ঞান আৰু শিক্ষা-মনোবিজ্ঞানৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

মনোবিজ্ঞান এবং শিক্ষা-মনোবিজ্ঞানের মধ্যে দুটি পার্থক্য লেখো।

गोसो बिगियान आरो सोलोंथाइयारि गोसो बिगियाननि गेजेराव थानाय मोननै फाराग मख'।

(l) Write two functions of spinal cord.

মেৰুমজ্জাৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

মেরুমজ্জার দুটি কাজ লেখো।

मेरु दिरुंनि मोननै खामानि मख'।

(m) What is stimulus?

উদ্দীপক কাক বোলে?

উদ্দীপক কাকে বলে?

दुंखांहोग्रा माखौ बुङो?

(n) Write two functions of pituitary gland.

শোষক গ্ৰন্থিৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

পিটুইটারি গ্রন্থির দুটি কাজ লেখো।

सोबग्रा बिथोब (Pituitary gland)नि मोननै खामानि मख'।

(o) What is Serampore Trio?

শ্ৰীৰামপুৰ ত্ৰয় কাক বোলে?

শ্রীরামপুর ত্রয়ী কাকে বলে?

Serampore Trio माखौ बुङो?

3. Answer any *ten* of the following questions : 4×10=40

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো **দহটাৰ** উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির যে কোনো **দশটির** উত্তর দাও :

गाहायनि सोंलुफोरनि जायखिजाया **मोनजि** फिननाय हो :

(a) Write four strengths of individual aim of education.

শিক্ষাৰ ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক লক্ষ্যৰ চাৰিটা সৱলতা লিখা।

শিক্ষার ব্যক্তিকেন্দ্রিক লক্ষ্যের চারটি সবলতা লেখো।

सोलोंथाइनि गावारि थांखिनि मोनब्रै बोलो मख'।

(b) Discuss the relation between Education and Philosophy.

শিক্ষা আৰু দৰ্শনৰ মাজত থকা সম্বন্ধ আলোচনা কৰা।

শিক্ষা এবং দর্শনের মধ্যে সম্বন্ধ আলোচনা করো।

सोलोंथाइ आरो सानथौ बिद्यानि गेजेराव थानाय सोमोन्दोखौ सावराय।

(c) Write four important characteristics of childhood.

বাল্যকালৰ চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য লিখা।

বাল্যকালের চারটি গুরুত্বপূর্ণ বৈশিষ্ট্য লেখো।

गथ'सा समनि मोनब्रै गोनांथार आखुथाइ मख'।

(d) Write four psycho-physical needs of adolescent.

কৈশোৰৰ চাৰিটা মনোদৈহিক প্ৰয়োজন লিখা।

কৈশোরের চারটি মনোদৈহিক প্রয়োজন লেখো।

लाइमोननि मोनब्रै गोसो देहायारि गोनांथि मख'।

(e) Write four advantages of E-mail.

ই-মেইলৰ চাৰিটা সুবিধা লিখা।

ই-মেল-এর চারটি সুবিধা লেখো।

इ-मेइलनि मोनब्रै खाबु मख'।

(f) Discuss the role of teacher as a motivator.

অভিপ্ৰেৰক হিচাপে শিক্ষকৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

অভিপ্রেরক হিসেবে শিক্ষকের ভূমিকা আলোচনা করো।

गोसोफुदुंगिरि हिसाबै फोरोंगिरिनि बिफावखौ सावराय।

(g) Write four objectives of co-curricular activities.

সহ-পাঠ্যক্ৰম কাৰ্যসূচীৰ চাৰিটা উদ্দেশ্য লিখা।

সহ-পাঠ্যক্রম কার্যসূচির চারটি উদ্দেশ্য লেখো।

लोब्बा फराफारि मावफारिनि मोनब्रै बिथांखि मख'।

(h) Discuss the scope of educational psychology.

শিক্ষা-মনোবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

শিক্ষা-মনোবিজ্ঞানের পরিসর আলোচনা করো।

सोलोंथाइ गोसो बिगियाननि सिमा एबा नुसहरनायखौ सावराय।

(i) Why should a teacher study psychology? Discuss.

এজন শিক্ষকে কিয় মনোবিজ্ঞান অধ্যয়ন কৰা প্ৰয়োজন? আলোচনা কৰা।

একজন শিক্ষকের মনোবিজ্ঞান অধ্যয়ন করা কেন প্রয়োজনীয়? আলোচনা করো।

सासे फोरोंगिरिया मानो गोसो बिगियान फरायसंनाया गोनां? सावराय।

(j) Discuss the main parts of a brain.

মস্তিষ্কৰ প্ৰধান ভাগসমূহ আলোচনা কৰা।

মস্তিষ্কের প্রধান ভাগসমূহ আলোচনা করো।

मेलेमनि गाहाइ बाहागोफोरखौ सावराय।

(k) Write four educational significance of drives.

প্ৰেৰণাৰ চাৰিটা শৈক্ষিক বিশেষত্ব লিখা।

প্রেরণার চারটি শৈক্ষিক বিশেষত্ব লেখো।

इसिङारि बोलोनि मोनब्रै सोलोंथाइयारि जुनियाथि मख'।

(l) Write four characteristics of habit.

অভ্যাসৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

অভ্যাসের চারটি বৈশিষ্ট্য লেখো।

हुदानि मोनब्रै आखुथाइ लिर।

(m) Write a short note on Gurukul system.

গুৰুকুল প্ৰথাৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

গুরুকুল প্রথার উপরে একটি সংক্ষিপ্ত টীকা লেখো।

गुरुकुल बिखान्थिनि सायाव सुंद'यै लिर।

(n) Write a short note on the Charter Act of 1813.

১৮১৩ চনৰ চাৰ্টাৰ আইনৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

১৮১৩ সালের চার্টার আইনের উপরে একটি সংক্ষিপ্ত টীকা লেখো।

1813 मायथाइनि सार्टार आयेननि सायाव सुंद'यै लिर।

(o) Write four characteristics of basic education.

বুনিয়াদী শিক্ষাৰ চাৰিটা বিশেষত্ব লিখা।

বুনিয়াদী শিক্ষার চারটি বিশেষত্ব লেখো।

गुदि सोलोंथाइनि मोनब्रै नेमखान्थि मख'।

4. Answer any *four* of the following questions : 6×4=24

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো **চাৰিটাৰ** উত্তৰ দিয়া :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির যে কোনো **চারটির** উত্তর দাও :

गाहायनि सोंलुफोरनि जायखिजाया **मोनब्रैनि** फिननाय लिर :

(a) What is non-formal education? Discuss the differences between formal and non-formal education. 2+4=6

অনৌপচাৰিক শিক্ষা কাক বোলে? আনুষ্ঠানিক আৰু অনৌপচাৰিক শিক্ষাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা।

অনানুষ্ঠানিক শিক্ষা কাকে বলে? আনুষ্ঠানিক এবং অনানুষ্ঠানিক শিক্ষার মধ্যে পার্থক্যগুলি আলোচনা করো।

गोरा नङि खान्थि लेखा सोलोंथाइ माखौ बुङो? खान्थि लेखा सोलोंथाइ आरो गोरा नङि खान्थि लेखा सोलोंथाइनि गेजेराव थानाय फारागफोरखौ सावराय।

(b) What is vocational education? Discuss the importances of vocational aim of education. 2+4=6

বৃত্তিমুখী শিক্ষা কাক বোলে? শিক্ষাৰ বৃত্তিমুখী লক্ষ্যৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ আলোচনা কৰা।

বৃত্তিমুখী শিক্ষা কাকে বলে? শিক্ষার বৃত্তিমুখী লক্ষ্যের প্রয়োজনীয়তাগুলি আলোচনা করো।

जिउ राहा सोलोंथाइ माखौ बुङो? सोलोंथाइनि जिउ राहा थांखिनि गोनांथिफोरखौ सावराय।

(c) Write two personal qualities of a teacher. Discuss the challenges before a teacher in the new context. 2+4=6

এজন শিক্ষকৰ দুটা ব্যক্তিগত গুণ লিখা। নতুন পৰিস্থিতিত এজন শিক্ষকৰ সন্মুখত দেখা দিয়া প্ৰত্যাহ্বানসমূহ আলোচনা কৰা।

একজন শিক্ষকের দুটি ব্যক্তিগত গুণ লেখো। নতুন পরিস্থিতিতে একজন শিক্ষকের সম্মুখীন হওয়া প্রতিকূলতাসমূহ আলোচনা করো।

सासे फोरोंगिरिनि मोननै गावारि गुनफोरखौ मख'। गोदान थासारियाव सासे फोरोंगिरिनि सिगाङाव नुजानाय मोगा-मोगिफोरखौ सावराय।

(d) Write two objectives of the University Grants Commission. Discuss the power and functions of the University Grants Commission. 2+4=6

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা। বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগের দুটি উদ্দেশ্য লেখো। বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগের ক্ষমতা এবং কার্যসমূহ আলোচনা করো।

मुलुगसोलोंसालि अनसुंथाइ आयगनि मोननै बिथांखि मख'। मुलुगसोलोंसालि अनसुंथाइ आयगनि गोहो आरो हाबाफोरखौ सावराय।

(e) What is instinct? Discuss the common methods or devices of modification of instinct. 1+5=6

প্ৰবৃত্তি কাক বোলে? প্ৰবৃত্তি পৰিশোধনৰ সাধাৰণ পদ্ধতি বা কৌশলসমূহ আলোচনা কৰা।

প্রবৃত্তি কাকে বলে? প্রবৃত্তি পরিশোধনের সাধারণ পদ্ধতি বা কৌশলগুলি আলোচনা করো।

जोनोमारि आखुथाइ माखौ बुङो? जोनोमारि आखुथाइ फोसाबनाय आदब एबा सोलोफोरखौ सावराय।

(f) In which year was Wood's Despatch published? Discuss the recommendations of Wood's Despatch.

1+5=6

কোন চনত উডৰ ঘোষণাপত্ৰ প্ৰকাশ কৰা হৈছিল? উডৰ ঘোষণাপত্ৰৰ পৰামৰ্শাৱলী আলোচনা কৰা।

উড-এর ঘোষণাপত্র কোন্ সালে প্রকাশ করা হয়েছিল? উড-এর ঘোষণাপত্রের পরামর্শাবলী আলোচনা করো।

माबे मायथाइयाव उडनि फोसावलाइ फोसावनाय जादोंमोन? उडनि फोसावलाइनि बोसोनफोरनि सोमोन्दै सावराय।

★★★